

# Fukushima + 3 urte: kontrolik gabe dirau baina gutxi axola dio

Munduak bere errutinen artean irensten ditu “Fukushima” lerro-burupean hedabideek tarteka zabaltzen dituzten datuak, dagoeneko menderatutako istripu baten ondorioak balira bezala. Tamalez, hiru urteren buruan, hango makina matxuratuen eta erregai nuklearren kontrolik ez dute berreskuratu teknikariek eta hondamendiak lanean dirau.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

DATU BAIKOR BATEKIN HASTEKO? Goazen, bada: erregai nuklearrezko 374 barra atera dituztela otsailaren 25a arte Fukushima Daiichiko 4. erreaktorearen gaineko piszinatik, leku seguruagora eramateko. 1.533tik 374, laurdena eskas iazko azaroan hasi zirenetik. Urtea joango zaie 2011n lurrikarak zintzilik utzi zituen erregai arriskutsuon lekualdatzea osatzeko; tartean beste lurrikara larri bat gerta baledi, Japoniako jendeek ez lukete otoitz egiteaz beste kontsolamendu handirik, halako triskantza eragin lezakete.

Baina erregai barrak aleka eramaten dituzten gisan, tantaka iristen zaizkigu Fukushimako albiste txar berri gehiago. Iristen dira... baldin eta gaiaz interesatzen baldin bazara istripuaren jarraipena egiten duten blog eta bestelako hedabide elektronikoko minoritarioetan. Telebista eta prentsa handiaren agenda *lobby* nuklearrak zorrotz kontrolatzen du.

Albiste txar bat, benetan izugarria, *Japan Times*ek zabaldu du otsail honen hasieran: TEPCOk barkamena eskatu duela ziurrenik 2011ko martxotik, istripua gertatu zen unetik, isuri erradiaktiboen datu baxuegiak eman dituelako. Iazko udan oharitu omen ziren okerraz, ordura arte uste eta argitaratu baino askoz erradioaktibitate gehiago joan omen da urarekin itsasora.

Ez du merezi irakurlea zorabiatzerik litroko hainbeste estrontzio edo zesio edo plutonio becquerel en xehetasunekin. Bistakoak dira kontrolik ezaren ondorioak: bertan aritu ziren langileek aitortua baino kutsadura anitzez bortitzagoa nozitu zuten –epaitegietara jo dute batzuek–, oraindik inork ez daki zenbat erradiazio joan den itsasora, mesfidantza handiagotu da une honetan zabaltzen diren datuen fidagarritasunaz...

Hala ere, gaitz erdi litzateke arazoa lehengo kutsadurak oker neurtu izana. Are larriagoa da eten gabe ari direla zabaltzen isuri, ihes eta kutsaketa berrien datuak, funtsean erreaktore matxuratueta erregaiak hozten erabilitako urak sarritan zuzenean lurpera doazelako, beste batzuetan ur kutsatuok biltzeko tanke eta hoditeriek itoginak dauzkatelako.

Otsailaren 20an zabaldu zen 100 tona ur kutsatuk egin zutela ihes biltegietatik. Lehenago, iazko abuztuan, 300 tona oso kutsakor joan ziren itsasora. Asko ala gutxi dira lau ziento ur irradiatu? Ihesok eraman duten erradioaktibitate kopurua hain da handia, ezen eta energia nuklearraren kontrolerako Japoniako erakundeak jakinarazi baitu ihesa gertatu den gunea nazioarteko INES (*International Nuclear and*

Naoto Matsumura Fukushimako laboraria Tokioko kalean bere aldarrikapenak oihukatzen. Irudia hartu dugu haren sostengatzeko hainbat bolondresok biziartzat duten *Naotomatsumura Weebly* blogetik. Fukushimako zentraletik oso hurbil Tamioka herrian bizi den gizon honen istorioa kontatu da aurreko Net Hurbil batean. Agintarien esana betez Matsumurak ere alde egin zuen arren, oharaturik Japoniako edonon alferrik zegoela, las-ter etxera itzuli zen, eremu debekatura. Bertan bizi da, bakar-bakarrik, mundu osotik iristen zaion laguntza baliatuz, bere etxaldea bezala inguruan aurkitu dituen aziendak eta klase guztietako animaliak zainduz. Tartean, TEPCO konpainiaren maskota zen ostruka, abandonatua ere berarekin bizi da. Frantzia, Alemania eta Suitzan dauden eraikin nuklearrak bisitatu eta bere iritziak azaldu ditzan konbidatu dute, martxo honen 4tik 21era. Sinesmen handiko erresistentea.

*Radiological Event Scale*) eskalan 3 mailakoa dela. Beraz, une honetan Fukushima bada 7 eskalako istripu nagusia eta bere barruan gertatu da bigarren bat 3 mailakoa.

Honelako albisteak ezagutu ditzakegu –frantsesa edo batez ere ingelesa ulertze aldera– Interneten informazioak bildu eta itzultzen ari diren hainbat boluntariori esker. Arestian aipatu duguna, esaterako, Iori Mochizukik *Fukushima Diary* blogean egiten duenari zor diogu: berak webgune ofizial batean japonieraz ikusia itzuli du eta ondoren zabalduko dute ingelesezko *Fukuleaks*, frantsesezko *Pectine* edo gaztelaniazko *Resúmenes desde Fukushima* gune kolektiboek.

## Lobby nuklearrak bidea libre

Fukushima hondamendiak zentral atomikoei buruzko eztabaida munduratuko zuela uste genuenoi itxaropena hoztu zigun Alfonso del Val –LARRUN bat eskaini zitzaion hondakinetan aditu eta ezkerreko ekologista jakintsuak: “Oker zaude, ez da ezer aldatuko, nuklearren industria hori eta gehiago irensteko gai da”.

Arrazoi zuen. Otsailaren 22ko zenbakian Madrildo *El País*ek titulu handietan hedatu du: “*El mapa nuclear tras Fukushima*”. Hizki handietan honakoak ere: “AEBek bi



erreaktore berri eraiki nahi dituzte, 30 urteko geldialdiaren ostean lehenak. Txina 28 ari da eraikitzen. Piztaldi atomikoaz hitz egin daitezke?” Arabako mugan daukagun Garoñaren kudeaketa Espainiak eta Europak nola burutzen duten ikusirik, bai.

Fukushimako istripuaren beroan zentralak ixteko erabakia hartu zuten herrialde urrien kasua kendurik, *bussiness as usual* da lobby nuklearraren goiburua. Esaterako, Frantzia. Irudi katastrofikoak kontsumituz telebistako programa bat gehiago bailitzan, herritarrek ez diete kasurik egin Fukushimako bezalako batek Hexagonoa kiebrara eramango lukeela demostratu duten azterketei.

Aseguru konpainien paradisuan, Suitzan, gobernua erabaki du zentral nuklearren inguruko segurtasun eremua zabaltu eta 50 kilometro arte bizi diren herritar guztiei iodo pilulak zabaltzea. Ondo begiratuta, orain enpresetan hain zorrotz betetzen diren segurtasun protokoloen eredu bera da, istripurik balego aurrez hartuta zeuden gutxieneko neurriak, kalteordainak saihesteko. Tamalez, Gasteizko jendeak ez dira kalbinistak eta Eusko Jaurlaritza ez da aurkitu horrelako gasturik egin beharrean.

Baina jendeek begiak estalirik ere, Fukushimako den 7+3 mailako istripuak bizirik jarraituko du datorren mende erdian. Gerta litezkeen konplikazio handiagoezin katastrofismorik egin gabe ere,

munduak muturren aurrean aurkituko ditu ondorioak. Industria nuklearrak gizarte osoari ordainarazten dizkion ezkutuko koste ez aitortuak. Japonian, Lehen Ministro nuklearzalea hautatu izanak ez ditu salbatuko herritarrak Fukushima garbitzearen prezio ikaragarritik, pittinka badoaz ezagutzen herritarren osasunean eragin kalteak, saminen zerrenda luzatuko zaie ondoko hilabeteetan.

Itsasoa, berriz, badoa zabalduz jasotako irradiaizoa. Lehen arrastok iritsi dira AEBetara, oraingoz arriskurik gabeko mailakoak, omen. Bidean doazkie gehiago.

Nuklearren kontra borrokatzen dutenek urrun dauzkate hedabide handien fokoak. Japonian bezala munduan segitzen dute lanean, jakinik beste nonbait ari dela egosten hurrengo Fukushima.

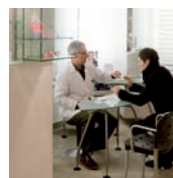
Eztabaida piztu-itzali ibiltzen den Frantzia ibiliko da ARGIA hau plazaratzeko egunetan Naoto Matsumura, hondamendiaren gunean bere eta inguruan aurkitutako animaliak zainduz bizitzea hautatu duen gizona, *Fukushimako azken gizakia* deitu dutena.

Martxoaren 4tik 21era bitartean, Paristik abiatuta, bisitatuko ditu hondakin erradioaktiboen zaborteak, Alsazian itxi ezinik ari diren Fessenheimeko zentrala, hortik pasatuko da hitzaldiak emanez Alemaniara eta Suitzara. Pierre Fetet ekintzaileak antolatu du gastuak pagatzeko diru bilketa *Fukushima* blogetik. Lobby nuklearrak ezkututzen duena azaltzeko... ikusi nahi duenari. ■



ZINKUNEGI  
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624  
info@zinkunegioptika.com  
www.zinkunegioptika.com



Zerbitzua  
Kalitatea  
Garantia

